

# DARBDAVIŲ NUOMONĖS TYRIMAS DĖL IŠ UŽSIENIO GRĮŽTANČIŲ LIETUVIŲ ĮDARBINIMO

užsakovas



vykdytojas

spinter research

**ESOMAR**  
WORLD RESEARCH



MARKET  
RESEARCH  
WORLDWIDE

2024 m. gegužė

A hand holding a glowing lightbulb next to a magnifying glass with a leaf drawing on a chalkboard background. The scene is set against a dark teal chalkboard background. A hand is holding a glowing lightbulb on the right side. On the left, a magnifying glass is drawn with white chalk, and inside its lens, a simple leaf is also drawn with white chalk. The overall image conveys themes of research, innovation, and environmental focus.

METODIKA

spinter research

# TYRIMO METODIKA



## LAIKAS

2024 05 03 – 05 23



## TIKSLAS

Išsiaiškinti Lietuvos darbdavių požiūrį, nuostatas ir patirtį, įdarbinant iš užsienio grįžusius LR piliečius.



## TIKSLINĖ GRUPĖ

Lietuvoje registruotų didelių, vidutinių ir mažų įmonių bei įstaigų vadovai, skyrių vadovai ir personalo atrankų specialistai.



## APKLAUSOS METODAS

Kombinuotas metodas: CATI (*Computer Assisted Telephone Interview*) ir CAWI (*Computer Assisted WEB Interview*).



## IMTIS

Tyrimo metu buvo apklausta 512 respondentų.



## ATRANKA

Tyrimo naudotas kvotinės atrankos metodas.



## LOKACIJA

Visa šalies teritorija.



## DUOMENŲ ANALIZĖ

Analizė atlikta SPSS/PC programine įranga. Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai), ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas (žr. priedus).

# STATISTINĖ PAKLAIDA

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis.

Pvz.: jeigu apklausę 1000 respondentų gavome, jog 33,9 proc. apklaustųjų atsakė X, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 31,1 proc. ir 36,7 proc.

Jeigu apklausę 500 respondentų gavome, jog 33,9 proc. apklaustųjų atsakė X, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 29,9 proc. ir 37,9 proc.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui.

Toliau pateikiama lentelė padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

%=	3/97	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	40/60	50/50
N=									
10	10,6	13,5	18,6	22,1	24,8	26,8	28,4	30,4	31,0
30	6,1	7,8	10,7	12,8	14,3	15,5	16,4	17,5	17,9
50	4,7	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,6	13,9
75	3,9	4,9	6,8	8,1	9,1	9,8	10,4	11,1	11,3
100	3,3	4,3	5,9	7,0	7,8	8,5	9,0	9,6	9,8
150	2,7	3,5	4,8	5,7	6,4	6,9	7,3	7,8	8,0
200	2,4	3,0	4,2	4,9	5,5	6,0	6,4	6,8	6,9
300	1,9	2,5	3,4	4,0	4,5	4,9	5,2	5,5	5,7
400	1,7	2,1	2,9	3,5	3,9	4,2	4,5	4,8	4,9
500	1,5	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,3	4,4
600	1,4	1,7	2,4	2,9	3,2	3,5	3,7	3,9	4,0
700	1,3	1,6	2,2	2,6	3,0	3,2	3,4	3,6	3,7
800	1,2	1,5	2,1	2,5	2,8	3,0	3,2	3,4	3,5
1000	1,1	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,1



# SOCIALINĖS-DEMOGRAFINĖS CHARAKTERISTIKOS



## DARBUOTOJŲ SKAIČIUS (%)

Iki 10	42
10-49	25
50-249	19
250+	14



## PAGRINDINĖ VEIKLOS SRITIS (%)

Administracinė ir aptarnavimo veikla	4	Statyba	10
Apdirbamoji gamyba	9	Švietimas	3
Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	4	Transportas ir saugojimas	7
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių remontas	21	Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	1
Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	2	Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	1
Finansinė ir draudimo veikla	2	Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	3
Informacija ir ryšiai	4	Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	3
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	3	Kita aptarnavimo veikla	8
Nekilnojamojo turto operacijos	5		
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	10		



## APSKRITIS (%)

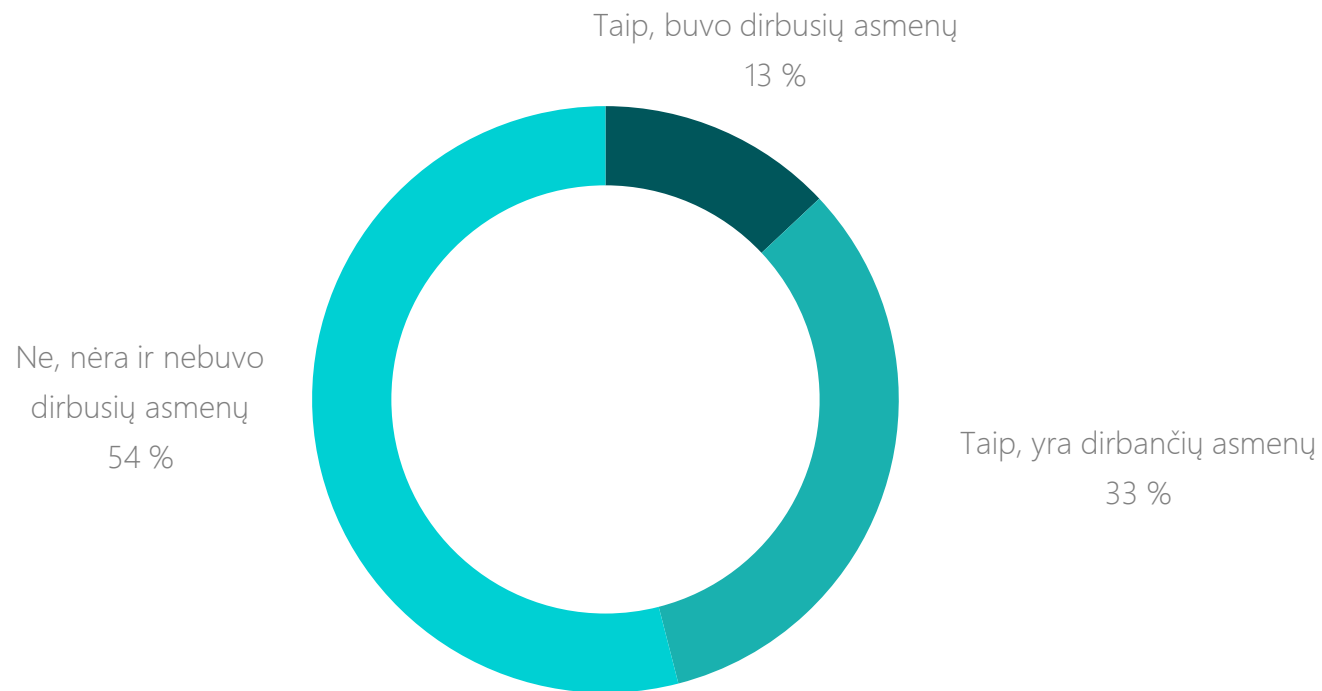
Alytaus apskritis	5
Kauno apskritis	21
Klaipėdos apskritis	10
Marijampolės apskritis	4
Panevėžio apskritis	7
Šiaulių apskritis	8
Tauragės apskritis	3
Telšių apskritis	3
Utenos apskritis	4
Vilniaus apskritis	35



# ĮMONĖSE DIRBANTYS GRĮŽĘ MIGRANTAI (PROC.)

Ar Jūsų įmonėje ar įstaigoje yra dirbusių / dirbančių asmenų, kurie per praėjusius 5 metus yra grįžę iš užsienio, kuriame studijavo / dirbo ar pan.?

N=512



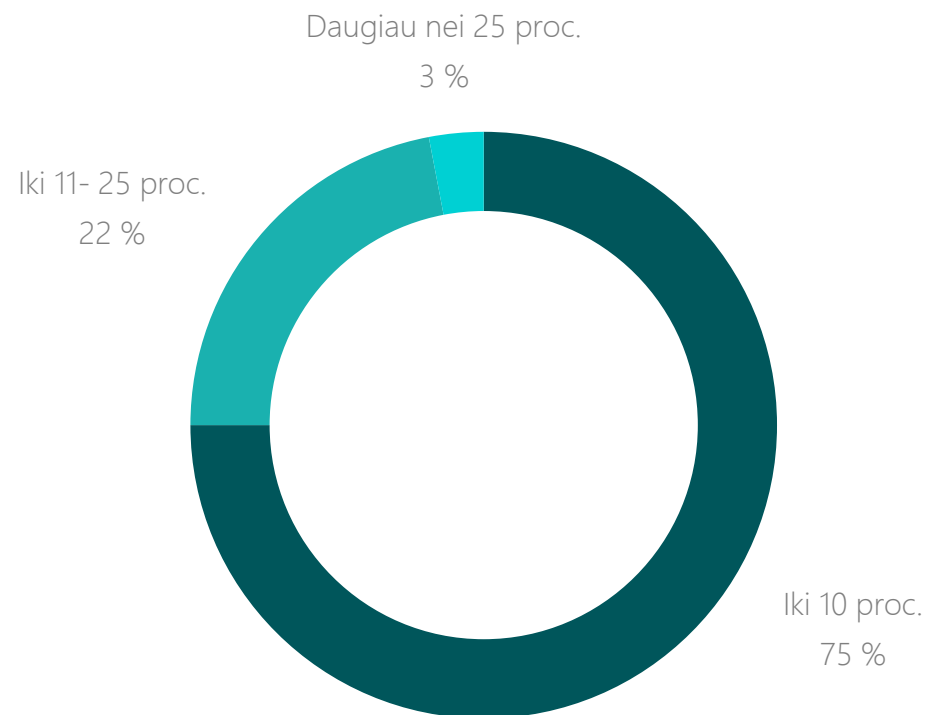
Tai, kad jų atstovaujamoje įmonėje ar įstaigoje yra dirbančių asmenų, kurie per praėjusius 5 metus yra grįžę iš užsienio, kuriame studijavo ar dirbo, dažniau teigia didesnių (daugiau nei 49 darbuotojai), gamybos bei transporto, statybos, prekybos įmonių atstovai.

# GRĮŽUSIŲ LIETUVIŲ DALIS ĮMONĖSE (PROC.)

*Kokią Jūsų įmonės ar įstaigos darbuotojų dalį sudaro iš užsienio grįžę lietuviai?*

N=167\*

\*turintys dirbančių asmenų, grįžusių iš užsienio

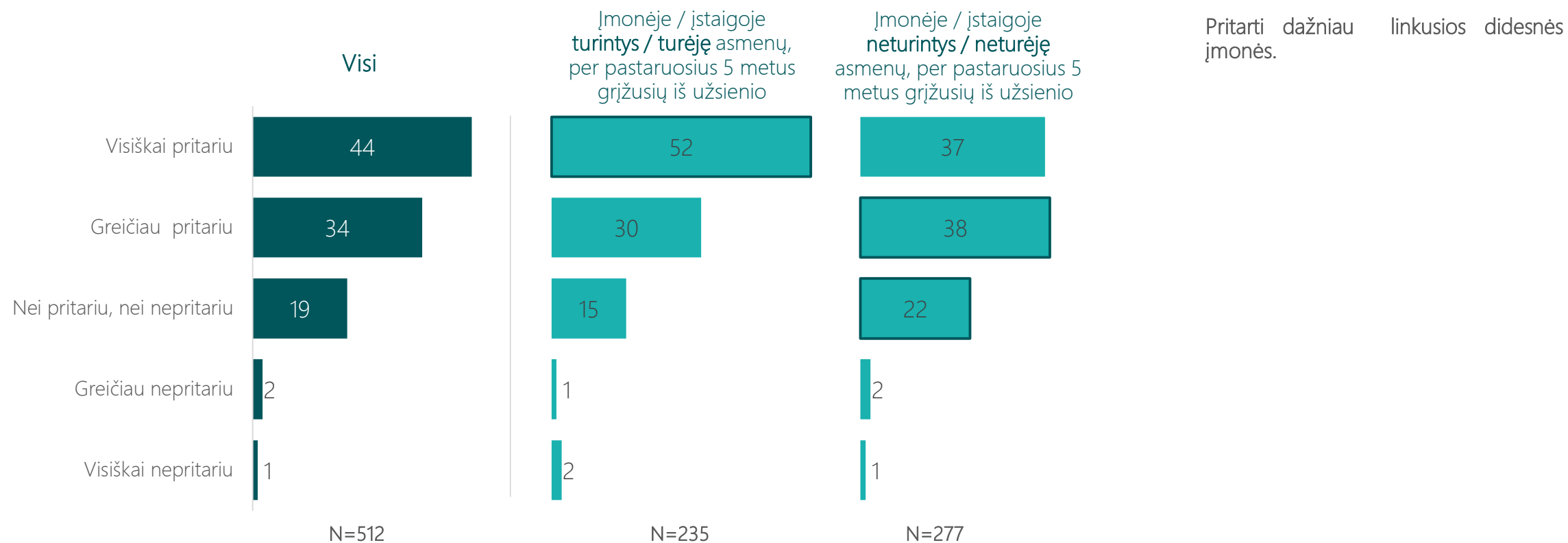


Didesnis procentas tokių darbuotojų yra transporto, statybos, prekybos sektoriuje.



# GRĮŽTAMOSIOS MIGRACIJOS SKATINIMO PALAIKYMAS (PROC.)

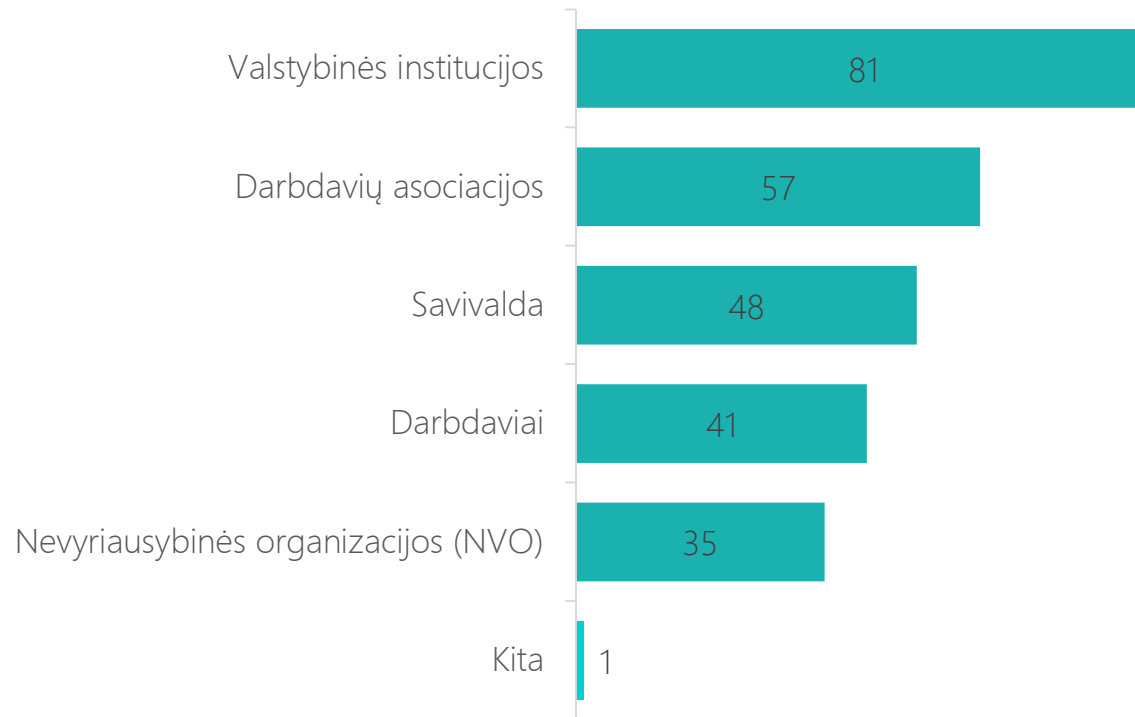
Kiek pritariate grįžtamosios migracijos skatinimui (užsienio lietuvių pritraukimui į Lietuvą)?



# SUVOKIAMI GRĮŽTAMOSIOS MIGRACIJOS SKATINIMO VEIKLŲ ORGANIZATORIAI (PROC.)

*Jūsų nuomone, kas turėtų vykdyti grįžtamosios migracijos skatinimui skirtas veiklas?*

N=512



Kad grįžtamosios migracijos skatinimui skirtas veiklas turėtų vykdyti darbdavių asociacijos ir darbdaviai, dažniau teigia žmonės, kuriose dirba ar yra dirbę migracinės patirties turintys darbuotojai.

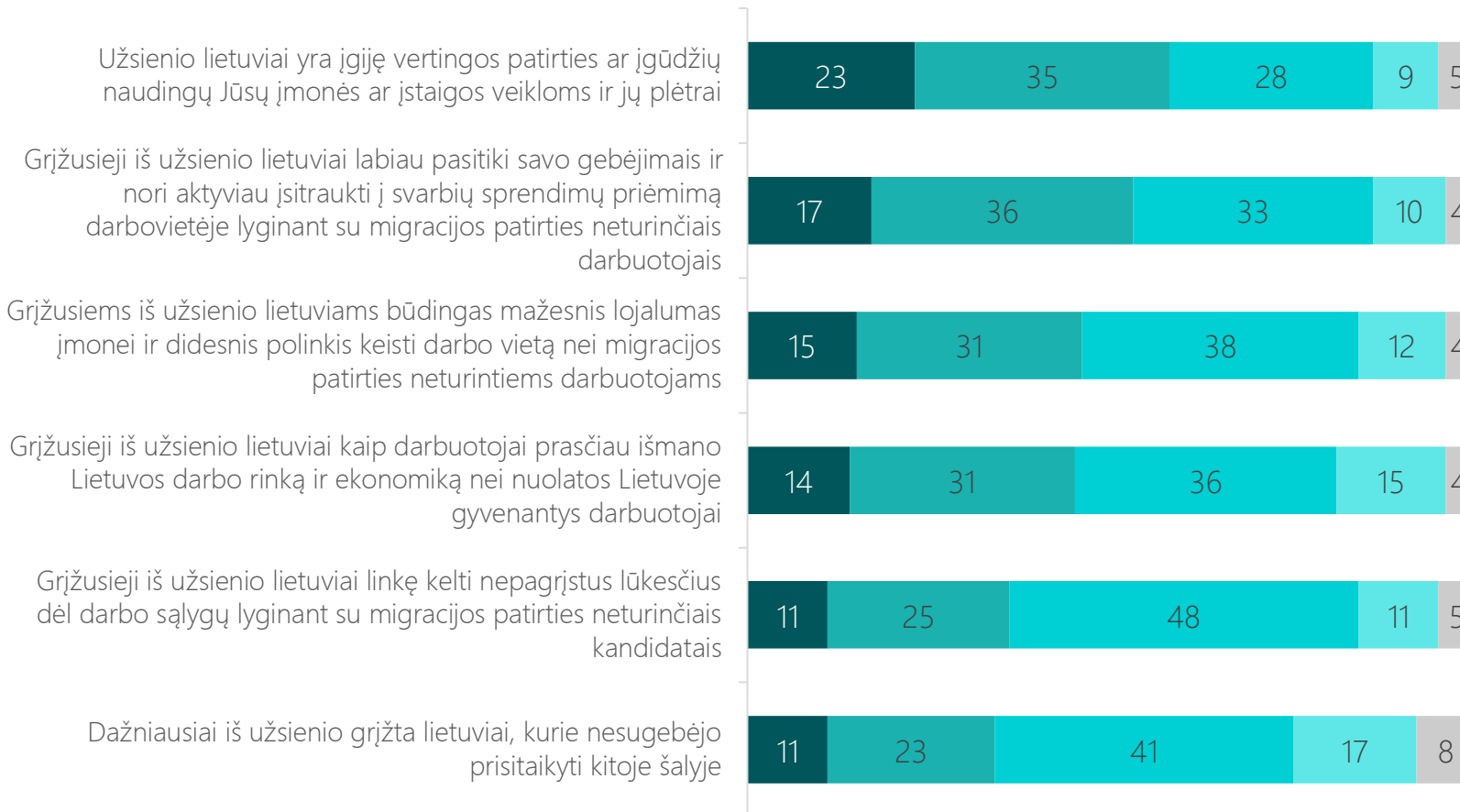
\*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

# NUOSTATŲ APIE IŠ UŽSIENIO GRĮŽUSIUS LIETUVIUS DARBOVIETĖSE VERTINIMAS (PROC.)

*Kiek Jūs sutinkate arba nesutinkate su teiginiu:*

N=512

■ Visiškai sutinku ■ Greičiau sutinku ■ Nei sutinku nei nesutinku ■ Greičiau nesutinku ■ Visiškai nesutinku



Sutinkantys, jog iš užsienio grįžę lietuviai yra įgiję vertingos patirties ar įgūdžių, dažniau teigia įmonėje turintys / turėję asmenų su migracine patirtimi bei švietimo, sveikatos ir socialinės paslaugų įmonių atstovai.

Visiškai sutinkantys, jog grįžusieji iš užsienio lietuviai labiau pasitiki savo gebėjimais ir nori aktyviau įsitraukti į svarbių sprendimų priėmimą darbovietėje, dažniau teigia didesnių įmonių atstovai, turintys / turėję darbuotojų su migracine patirtimi.

Visiškai sutinkantys, kad grįžusiems iš užsienio lietuviams būdingas mažesnis lojalumas įmonei ir didesnis polinkis keisti darbo vietą nei migracijos patirties neturintiems darbuotojams, dažniau nurodo meninės, pramoninės ir poilsio organizavimo, profesinės, mokslinės ir techninės veiklos, informacijos ir ryšių įmonių atstovai.

Mažų įmonių (iki 10 darbuotojų), švietimo, sveikatos ir socialinių paslaugų įmonių bei meninės, pramoninės ir poilsio organizavimo, profesinės, mokslinės ir techninės veiklos, informacijos ir ryšių paslaugų įmonių atstovai dažniau sutinka, jog grįžusieji iš užsienio lietuviai, kaip darbuotojai, prasčiau išmano Lietuvos darbo rinką ir ekonomiką nei nuolatos Lietuvoje gyvenusieji.

Sutinkantys, kad grįžusieji iš užsienio lietuviai linkę kelti nepagrįstus lūkesčius dėl darbo sąlygų, dažniau teigia meninės, pramoninės ir poilsio organizavimo, profesinės, mokslinės ir techninės veiklos, informacijos ir ryšių įmonių atstovai.

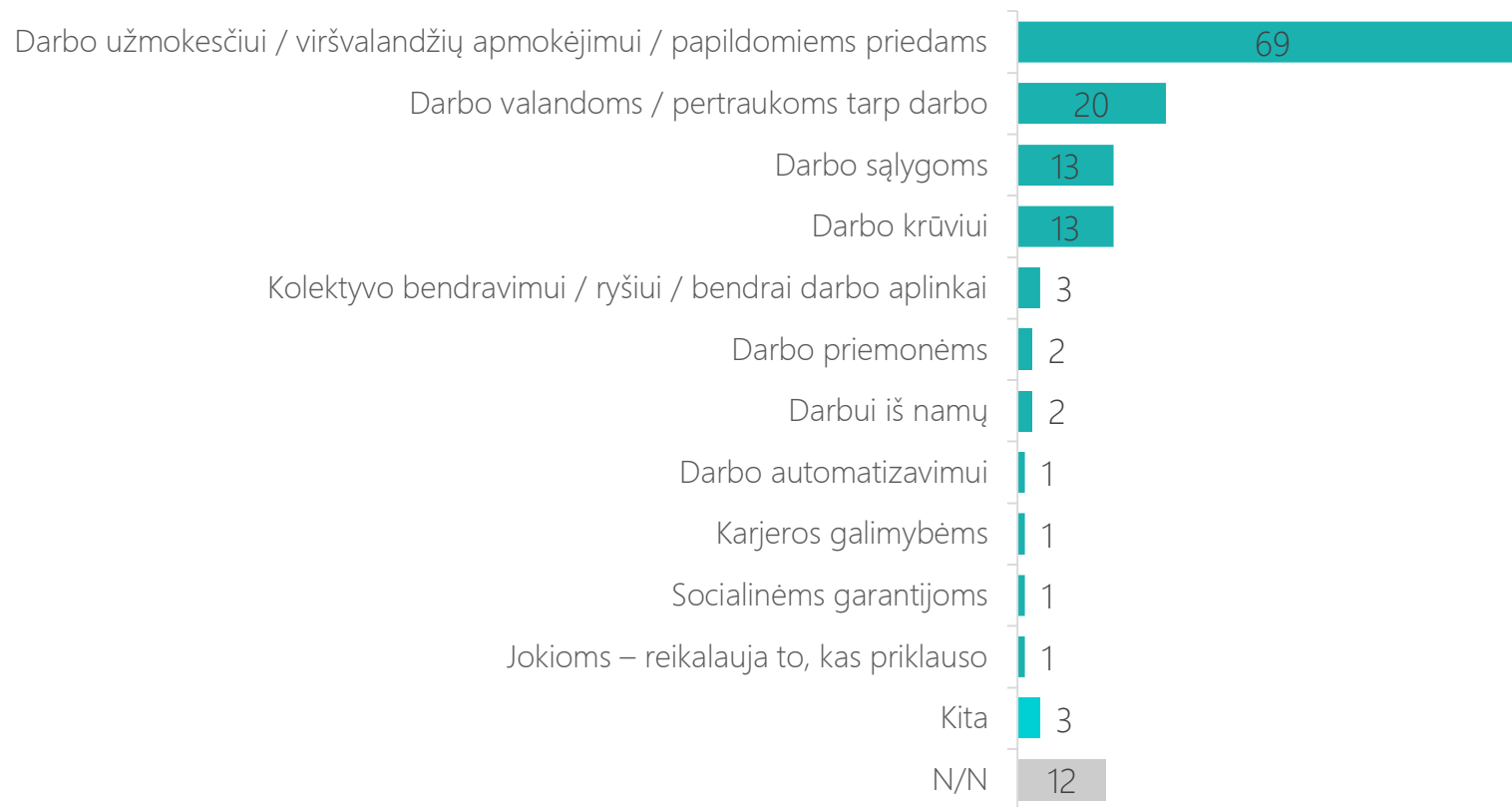
Sutinkantys, jog dažniausiai iš užsienio grįžta lietuviai, kurie nesugebėjo prisitaikyti kitoje šalyje, dažniau nurodo vidutinių įmonių (50-249 darbuotojų) atstovai. Greičiau nesutinka – įmonėje turintys / turėję darbuotojų su migracine patirtimi.

# SUVOKIAMI GRĮŽUSIŲJŲ IŠ UŽSIENIO NEPAGRĮSTI LŪKESČIAI (PROC.) *Spontaniniai atsakymai*

Kokioms darbo sąlygoms grįžusieji iš užsienio linkę kelti nepagrįstus lūkesčius?

N=183\*

\*manantys, kad grįžusieji iš užsienio lietuviai linkę kelti nepagrįstus lūkesčius dėl darbo sąlygų



Manantys, jog grįžusieji iš užsienio linkę kelti nepagrįstus lūkesčius darbo valandoms ar pertraukoms tarp darbo, dažniau teigia mažesnių įmonių (iki 49 darbuotojų) atstovai.

Turinčios arba turėjusios darbuotojų su migracine patirtimi įmonės dažniau nurodo, darbo valandas ir darbo sąlygas.

\*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

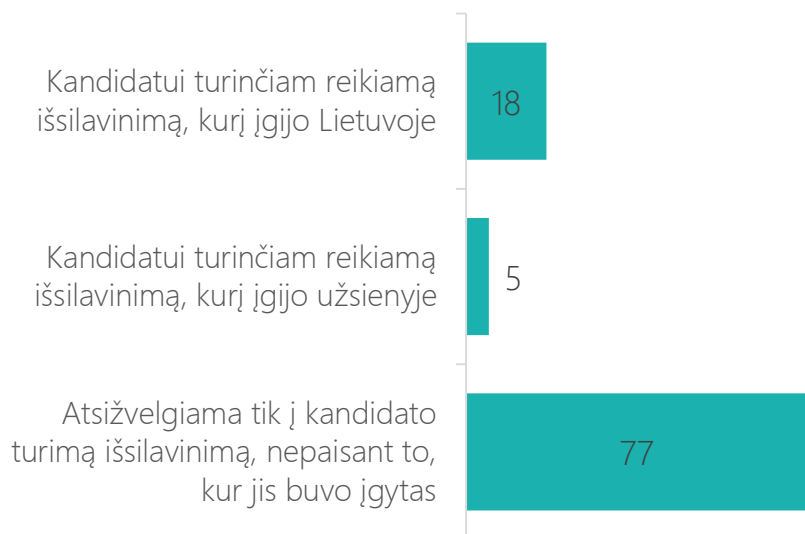


# TEIKIAMA PIRMENYBĖ ĮGYTAM IŠSILAVINIMUI BEI DARBO PATIRČIAI (PROC.)

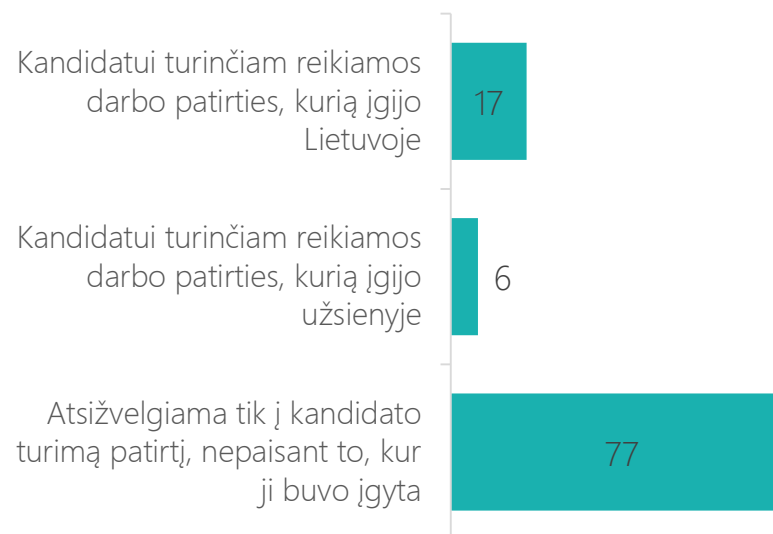
*Jūsų įmonė ar įstaiga, ieškodama naujo darbuotojo, pirmenybę teiktų:*

N=512

## IŠSILAVINIMAS



## DARBO PATIRTIS



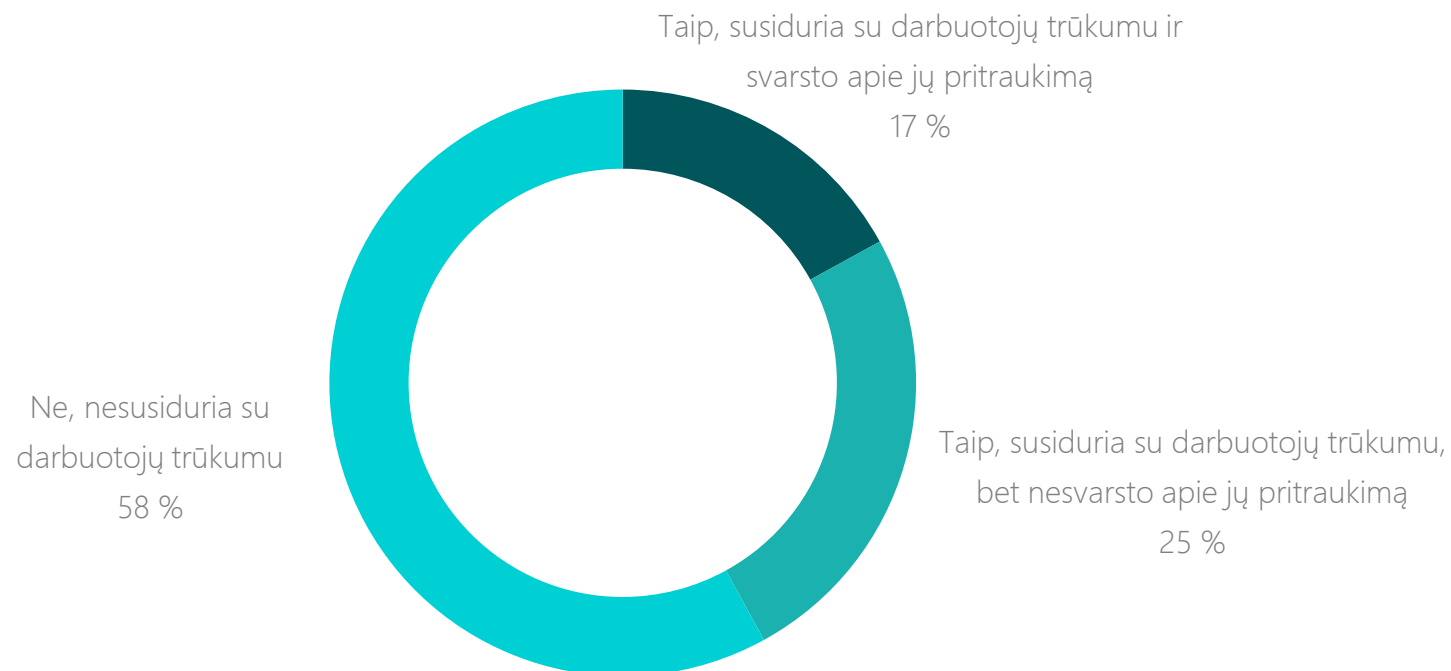
Teigiantys, jog įmonė teiktų pirmenybę kandidato turimai patirčiai, nepaisant to, kur ji buvo įgyta, dažniau teigia įmonėje neturintys / neturėję darbuotojų su migracine patirtimi.

Kandidatui, turinčiam reikiamą išsilavinimą, kurį įgijo Lietuvoje ir kandidatui, turinčiam reikiamos darbo patirties, kurią įgijo Lietuvoje, pirmenybę dažniau teiktų transporto, statybos ir prekybos įmonių atstovai.

# KVALIFIKUOTŲ DARBUOTOJŲ ĮMONĖSE TRŪKUMO VERTINIMAS IR SVARSTYMAS PRITRAUKTI UŽSIENIO LIETUVIUS (PROC.)

*Ar Jūsų įmonė ar įstaiga susiduria su kvalifikuotų darbuotojų trūkumu Lietuvoje ir svarsto užsienio lietuvių pritraukimą į reikiamas pozicijas?*

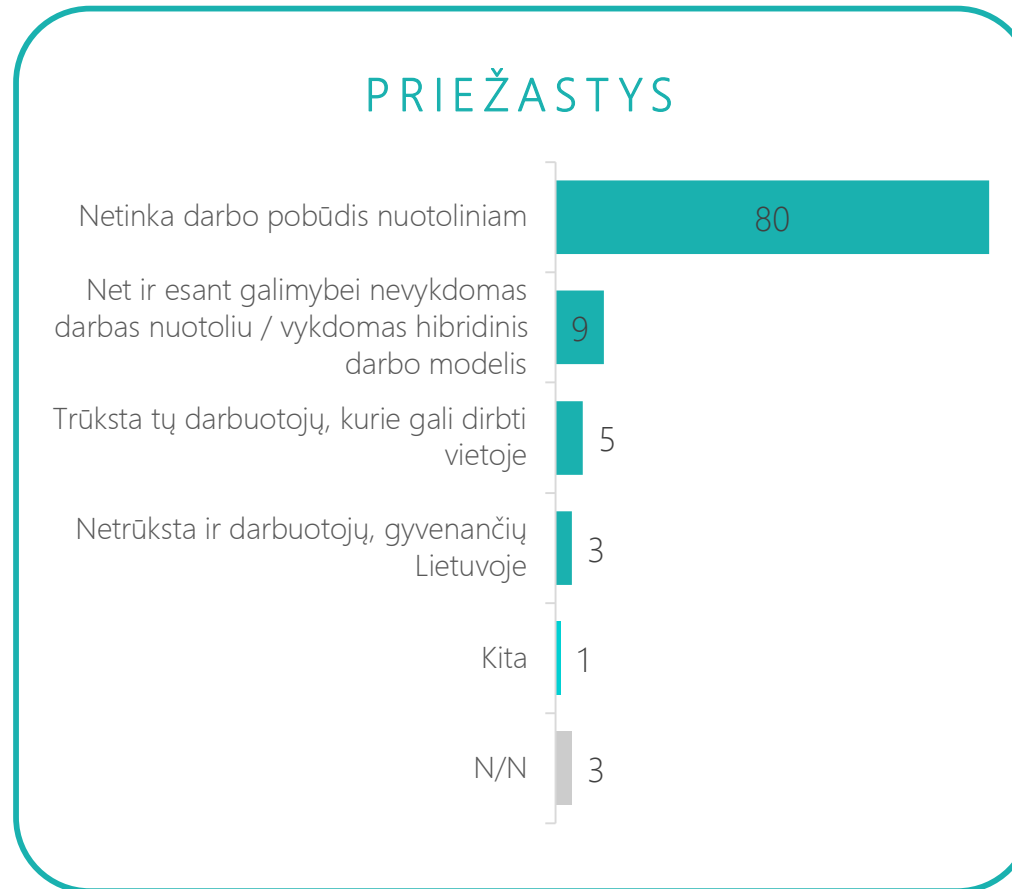
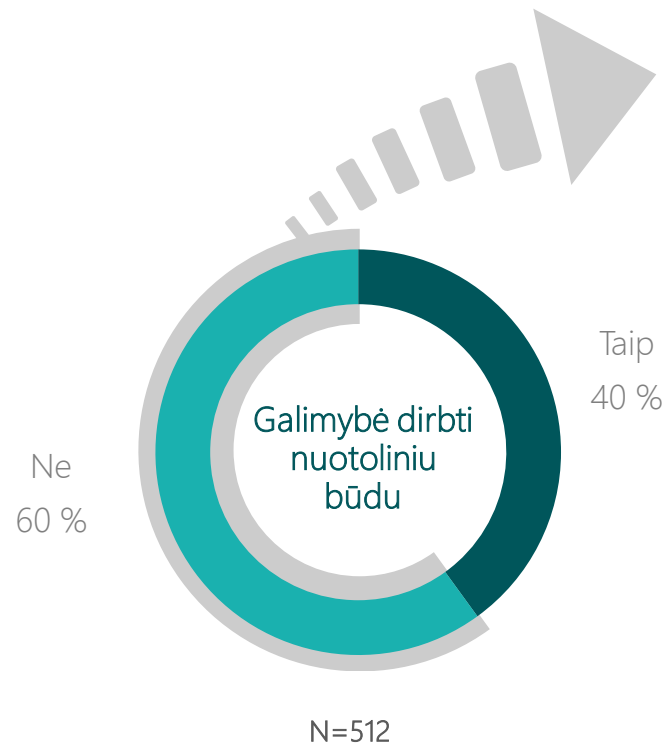
N=512



Susiduriantys su darbuotojų trūkumu ir svarstantys apie jų pritraukimą dažniau nurodo didžiosios įmonės (virš 250 darbuotojų) įmonėje turintys ar turėję asmenų su migracine patirtimi.

# GALIMYBĖS UŽSIENYJE GYVENANTIEMS LIETUVIAMS DIRBTI NUOTOLINIU BŪDU VERTINIMAS (PROC.)

Ar Jūsų įmonėje ar įstaigoje yra galimybė užsienyje gyvenantiems lietuviams dirbti nuotoliniu būdu? Dėl kokių priežasčių nėra galimybės užsienyje gyvenantiems lietuviams Jūsų įmonėje ar įstaigoje dirbti nuotoliniu būdu?



Nesat galimybės dirbti nuotoliniu būdu dažniau įvardija mažesnės įmonės, taip pat, informacijos ir ryšių, statybos, elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, švietimo, administracinės ir aptarnavimo veiklos įmonės.

Kad tokia galimybė yra, dažniau nurodo Vilniaus apskrities, didesnių įmonių atstovai.

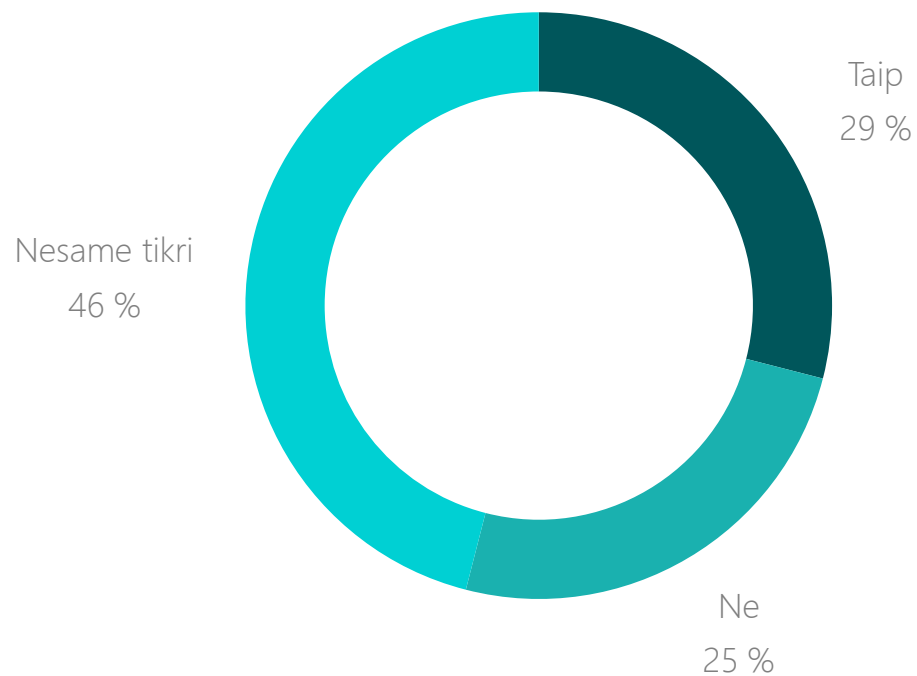
N=310

\*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

# KETINIMAI PRISIDĖTI PRIE INICIATYVŲ, Kviečiančių užsienio lietuvius grįžti gyventi ir dirbti Lietuvoje (PROC.)

*Ar norėtumėte prisidėti prie įvairių iniciatyvų, kviečiančių užsienio lietuvius grįžti gyventi ir dirbti Lietuvoje?*

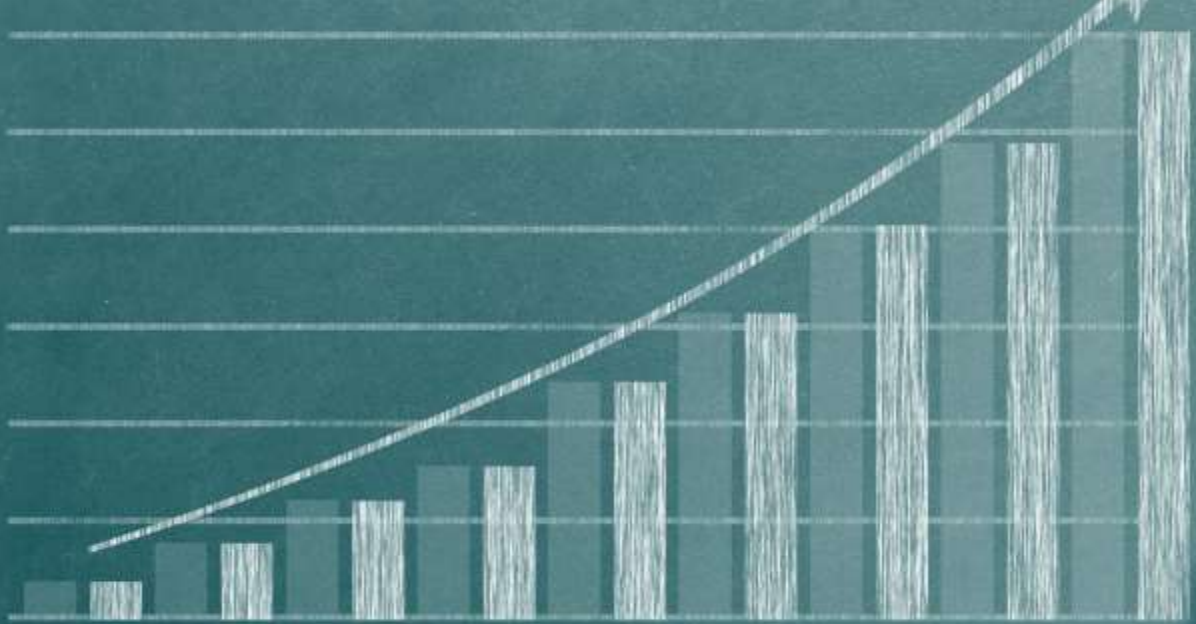
N=512



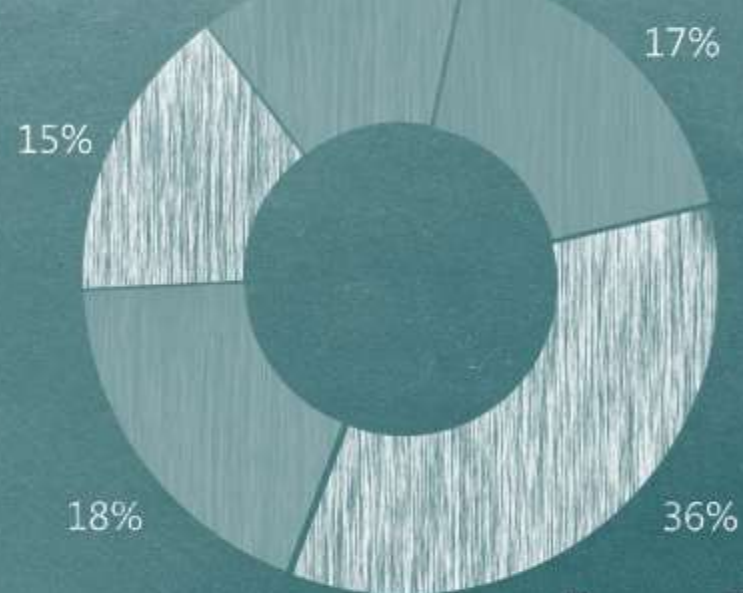
Norintys prisidėti prie įvairių iniciatyvų, kviečiančių užsienio lietuvius grįžti gyventi ir dirbti Lietuvoje, dažniau teigia įmonėje turintis / turėję asmenų su migracine patirtimi, švietimo, sveikatos ir socialinių paslaugų įmonių atstovai.

Nenorintys prisidėti dažniau nurodo mažų įmonių (iki 10 darbuotojų) atstovai bei darbuotojų su migracine patirtimi neturinčios/ neturėjusios įmonės.





100  
80  
60  
40  
20  
10



17%

32%

51%

# APIBENDRINIMAS



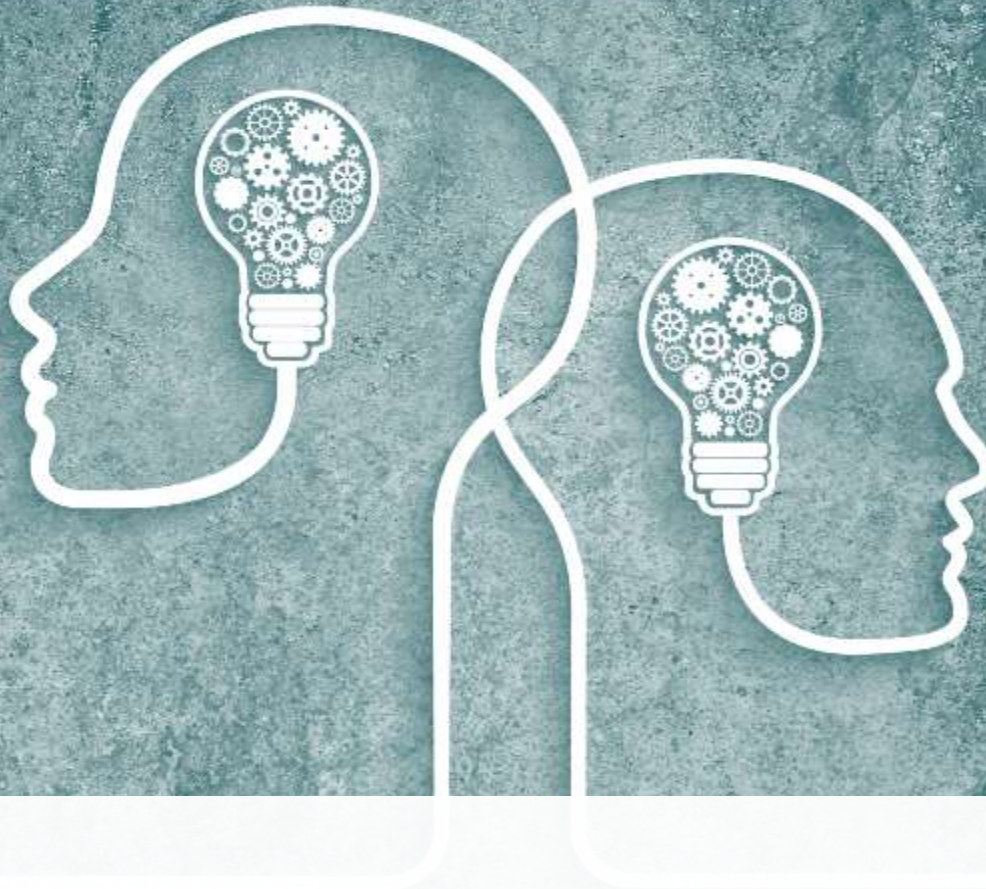
# APIBENDRINIMAS

- 46 proc. apklaustųjų įmonėse ar įstaigose yra dirbusių / dirbančių asmenų, kurie per praėjusius 5 metus yra grįžę iš užsienio, kuriame studijavo / dirbo ar pan.: 13 proc. – buvo dirbusių asmenų, 33 proc. – yra dirbančių asmenų.
- 3 iš 4 (75 proc.) įmonių iš užsienio grįžę lietuviai įmonės ar įstaigos darbuotojų dalį sudaro iki 10 proc. 22 proc. – 11-25 proc. 3 proc. – daugiau nei 25 proc.
- 78 proc. įmonių atstovų pritaria grįžtamosios migracijos skatinimui: 44 proc. – visiškai pritaria, 34 proc. – greičiau pritaria. 19 proc. – nei pritaria, nei nepitaria. 3 proc. – nepitaria: 2 proc. – greičiau nepitaria, 1 proc. – visiškai nepitaria.
- Daugumos (81 proc.) apklaustųjų manymu, grįžtamosios migracijos skatinimui skirtas veiklas turėtų vykdyti valstybinės institucijos. 57 proc. – darbdavių asociacijos. 48 proc. – savivalda. 41 proc. – darbdaviai. 35 proc. – NVO. Dar 1 proc. mano, kad kitos institucijos ar organizacijos.
- Labiausiai sutinkama su nuostatomis, jog užsienio lietuviai yra įgiję vertingos patirties ar įgūdžių, naudingų įmonės ar įstaigos veikloms ir jų plėtrai bei tai, kad grįžusieji iš užsienio lietuviai labiau pasitiki savo gebėjimais ir nori aktyviau įsitraukti į svarbių sprendimų priėmimą darbovietėje. Mažiausiai pritariama nuostatomis, kad dažniausiai iš užsienio grįžta lietuviai, kurie nesugebėjo prisitaikyti kitoje šalyje bei kad grįžusieji iš užsienio lietuviai linkę kelti nepagrįstus lūkesčius dėl darbo sąlygų.
- 42 proc. respondentų nuomone, jų atstovaujama įmonė ar įstaiga susiduria su kvalifikuotų darbuotojų trūkumu Lietuvoje.

# APIBENDRINIMAS

- 40 proc. apklaustųjų savo įmonėje / įstaigoje turi galimybę dirbti nuotoliniu būdu.
- 80 proc. neturinčiųjų galimybės dirbti nuotoliniu būdu nurodo, jog darbo pobūdis netinka dirbti nuotoliniu būdu. 9 proc. teigimu, net ir esant galimybei dirbti nuotoliu, nevykdomas darbas nuotoliniu būdu / vykdomas hibridinis darbo modelis. 5 proc. teigimu, trūksta darbuotojų, kurie gali dirbti vietoje. 3 proc. įvardija tai, kad netrūksta darbuotojų gyvenančių Lietuvoje. 1 proc. nurodo kitas priežastis.
- 29 proc. tyrimo dalyvių norėtų prisidėti prie įvairių iniciatyvų, kviečiančių užsienio lietuvius grįžti gyventi ir dirbti Lietuvoje. 25 proc. – nenorėtų. 46 proc. – nėra apsisprendę.





# IŠVADOS



# IŠVADOS

- Trečdalyt tyrime apklaustųjų Lietuvos įmonių sudaro šiuo metu dirbantys grįžę migrantai, kurie per praėjusius 5 metus grįžo iš užsienio, kuriame studijavo ar dirbo. Dažniausiai iš užsienio grįžę lietuviai sudaro nedidelę dalį (iki 10 proc.) tokių įmonių / įstaigų darbuotojų.
- Dauguma apklaustųjų pritaria grįžtamosios migracijos skatinimui, o didžiausias palaikymas stebimas grįžusių migrantų turinčiuose įmonėse ar įstaigose.
- Dauguma respondentų laikosi nuostatos, jog grįžtamosios migracijos skatinimui skirtas veiklas turėtų vykdyti valstybinės institucijos.
- Vertinant nuostatas apie sugrįžusius migrantus, pastebimos teigiamos arba neutralios nuotaikos. Labiausiai pritariama nuostatoms, kad užsienio lietuviai yra įgiję vertingos patirties ar įgūdžių, naudingų įmonės ar įstaigos veikloms ir jų plėtrai bei tai, kad grįžusieji iš užsienio lietuviai labiau pasitiki savo gebėjimais ir nori aktyviau įsitraukti į svarbių sprendimų priėmimą darbovietėje.
- 3 iš 4 apklaustų įmonių ar įstaigų, ieškodamos naujo darbuotojo, atsižvelgia į kandidato turimą išsilavinimą ar patirtį nepaisant to, kur – Lietuvoje ar užsienyje - jie buvo įgyti.
- Daugiau nei trečdalis apklaustų Lietuvos įmonių ar įstaigų susiduria su kvalifikuotų darbuotojų trūkumu Lietuvoje.
- 40 proc. apklaustų šalies įmonių turėtų galimybę sudaryti užsienyje gyvenantiems lietuviams dirbti nuotoliniu būdu.
- Kiek daugiau nei ketvirtadalis tyrime dalyvavusių šalies įmonių norėtų prisidėti prie įvairių iniciatyvų, kviečiančių užsienio lietuvius grįžti gyventi ir dirbti Lietuvoje.